

The Attitude of Nurses Working in Emergency Wards in Educational Hospitals of Ardabil University of Medical Sciences toward the Elderly in 2019

Asadi H¹, *Habibi Soola A², Davari M³

1- MSc of Emergency Nursing, School of Nursing and Midwifery, Ardabil University of Medical Sciences, Ardabil, Iran.

2- PhD Assistant Professor, Department of Nursing, School of Nursing And Midwifery, Ardabil University of Medical Sciences, Ardabil, Iran (**Corresponding Author**)

Email: Habibiarums@Gmail.com

3- MSc of Emergency Nursing, School of Nursing and Midwifery, Ardabil University of Medical Sciences, Ardabil, Iran.

Received: 14 May 2020

Accepted: 13 June 2020

Abstract

Introduction: The world's population is aging. Older people suffer from chronic illnesses and disabilities and receive health care. Healthcare providers have different attitudes toward the elderly. Such an attitude can impact providing effective services to them. This study investigated the attitudes of nurses working in educational hospitals Ardabil University of Medical Sciences toward the elderly in 2019.

Methods: This was a descriptive-analytic cross-sectional study conducted in 2019 in Ardabil educational hospitals on 164 nurses selected. The data was collected through interviews and using a questionnaire. The research instrument used in this study was a demographic information questionnaire and Kogan attitude questionnaire for the elderly. The data was analyzed by SPSS software version 22.

Results: In this study, 138 nurses (84/15%) had positive attitudes toward the elderly. According to the findings, the highest percentage of positive attitude was in the age range of 31-40 and the lowest was in the age range of ≥ 41 years. Men were more likely to have a positive attitude toward the elderly than women and there was a correlation between men and positive attitudes toward the elderly.

Conclusions: According to the results, the attitude of most nurses was positive toward elderly. It is suggested that continuous training, evidence-based, and performance-based education be implemented to improve the attitude and practice of nurses. Interventions to improve attitudes of nurses toward elderly seem to influence the quality of care provided.

Keywords: Attitude, Elder, Nurse, Emergency.

نگرش پرستاران شاغل در بخش اورژانس بیمارستان های آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل نسبت به سالمندی در سال ۱۳۹۸

حسین اسدی^۱، *عقیل حبیبی سولا^۲، مهناز داوری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، ایران.
۲- استادیار گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، ایران (نویسنده مسئول)
ایمیل: habibiarums@gmail.com
۳- دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، ایران.

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۳/۲۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۲/۲۵

چکیده

مقدمه: بیشتر سالمندانی که دریافت کننده خدمات بهداشتی هستند از بیماری های مزمن و ناتوانی ها رنج می برند و این در حالی است که ارائه دهندگان خدمات سلامتی نگرشهای متفاوتی نسبت به سالمندان دارند. چنین نگرشی می تواند در ارائه خدمات مؤثر به آنها تأثیر بگذارد. این مطالعه با هدف بررسی نگرش پرستاران شاغل در مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل نسبت به سالمندان انجام گردید.

روش کار: این پژوهش به صورت مقطعی از نوع توصیفی - تحلیلی است که در سال ۱۳۹۸ در مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل بر روی ۱۶۴ پرستار انجام شد. جمع آوری اطلاعات به صورت مصاحبه و با استفاده از پرسشنامه بود. ابزار پژوهش در این مطالعه شامل پرسشنامه های اطلاعات جمعیت شناختی و پرسشنامه مقیاس نگرش نسبت به سالمندان کوگان بود. داده ها پس از جمع آوری با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: در این پژوهش ۱۳۸ نفر از پرستاران (۸۴/۱۵ درصد) نگرش مثبت به سالمندان داشتند. براساس یافته های پژوهش بیشترین درصد نگرش مثبت در بازه سنی ۳۱-۴۰ سال و کمترین نیز در بازه سنی ≥ 41 سال وجود داشت. از نظر جنس نیز مردان نسبت به زنان دارای نگرش مثبت تری به سالمندان بودند و ارتباط معنی دار بود ($P < 0/05$).

نتیجه گیری: باتوجه به نتایج مطالعه، نگرش بیشتر پرستاران نسبت به سالمندی مثبت بود. پیشنهاد می گردد برنامه ریزی کاربردی، آموزش مداوم، مبتنی بر شواهد و عملکرد جهت ارتقا نگرش و عملکرد پرستاران شاغل انجام گردد. به نظر می رسد مداخلات برای بهبود نگرش پرستاران نسبت به سالمندان بر کیفیت مراقبت های ارائه شده تأثیر می گذارد.

کلیدواژه ها: نگرش، سالمند، پرستار، اورژانس.

مقدمه

(۷). بنابر آمار سازمان جهانی بهداشت تا سال ۲۰۰۰، جمعیت افراد ۶۰ ساله و بیشتر حدود ۶۰۰ میلیون نفر بوده است و این تعداد تا سال ۲۰۲۵ به ۱/۲ میلیارد نفر خواهد رسید (۸، ۹). در ایران نیز براساس سرشماری سال ۱۳۹۵، حدود ۹/۳ درصد جمعیت ایران را افراد بالای ۶۰ سال تشکیل می دهد که حکایت از رشد پر شتاب جمعیت سالمندی دارد (۱۰). پیش بینی می شود تا سال ۱۴۰۰ جمعیت سالمندان کشور به ۱۰/۷ درصد و در سال ۱۴۲۹ به ۲۴ درصد جمعیت کشور برسد (۱۱). پیش بینی شده است که ایران از نظر

انسان ها طی فرایند زیستی با مرحله ای اجتناب ناپذیر به نام سالمندی رو به رو می شوند (۱). سالمندی فرآیندی طبیعی و یکی از مراحل رشد و تکامل انسان است (۲). سالخوردگی جمعیت از اواسط قرن بیستم به بعد، ابتدا در کشورهای توسعه یافته و سپس طی سالهای اخیر، در کشورهای دیگر در حال رویدادن است (۳). در عصر حاضر به دلیل افزایش امید به زندگی و کاهش میزان باروری در دنیا، سالمندی به یک پدیده جهانی تبدیل شده است (۴-)

است تا مشکلات بالقوه ای که می توانند کیفیت ارائه خدمات به سالمندان را به مخاطره اندازند شناسایی گردند. هدف از این مطالعه بررسی نگرش پرستاران شاغل در بخش های اورژانس مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل بود.

روش کار

این مطالعه یک مطالعه توصیفی-تحلیلی بود و جامعه آماری شامل، ۱۶۴ پرستار شاغل در بخش اورژانس مراکز آموزشی و درمانی اردبیل بودند. پس از تصویب طرح تحقیقاتی، اخذ مجوز و معرفی به مراکز آموزشی و درمانی لیست پرستاران شاغل در بخش های اورژانس از دفاتر پرستاری این بیمارستان ها گرفته شد. نمونه گیری به روش سرشماری انجام گردید. از ۱۷۹ نفر پرستار شرکت کننده در پژوهش تعداد ۱۰ نفر در مطالعه شرکت نکردند و تعداد ۵ نفر به علت تکمیل ناقص پرسشنامه از مطالعه خارج شدند. معیار های ورود در مطالعه شامل این بود که پرستاران در مراکز آموزشی درمانی اردبیل شاغل بوده و حداقل ۶ ماه در بخش اورژانس مشغول به کار باشند و معیار خروج شامل عدم تمایل شرکت کنندگان در مطالعه برای شرکت در آن و عدم تکمیل صحیح پرسشنامه بود. داده های این مطالعه با استفاده از پرسشنامه هایی مشتمل بر دو بخش جمع آوری شد. بخش اول شامل ۹ سوال مربوط به مشخصات فردی نمونه ها و بخش دوم شامل مقیاس نگرش به سالمندان که دارای ۳۴ عبارت مثبت و منفی (۱۷ عبارت مثبت و ۱۷ عبارت منفی) درباره سالمندان، که یک مقیاس هفت درجه ای از کاملاً مخالف (نمره ۱) تا کاملاً موافق (نمره ۷) و برای عبارت بدون نظر (نمره ۴) را شامل می شد. نمرات عبارات منفی برای کسب نمره کل معکوس گردید. دامنه نمرات در کل نگرش از ۳۴ تا ۲۳۸ بود. نمره ۱۰۲ نگرش خنثی به سالمندان در نظر گرفته شد. نمره بالاتر نشانگر نگرش مثبت تر بود (۲۲). این مقیاس به عنوان یک ابزار معتبر و پایا در سنجش نگرش افراد نسبت به سالمندان شناخته شده است. ضریب آلفای کرونباخ برای عبارات مثبت ۰/۸۶ درصد و برای عبارات منفی ۰/۸۵ درصد گزارش شده است. (۲۳). ضریب آلفای کرونباخ در نسخه ایرانی این ابزار برای کل مقیاس ۰/۸۳ گزارش شده است (۲۲). پرسشنامه ها بدون

سرعت پیر شدن جمعیت، رتبه سوم جهان را بعد از کشورهای امارات متحده عربی و بحرین به دست خواهد آورد (۱۲). اگرچه افزایش جمعیت سالخوردگان میتواند یک تجربه موفق تلقی شود، اما این امر باعث ایجاد یک سری مشکلات جدید برای سیستمهای بهداشتی و درمانی در همه کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه خواهد شد (۶). پرستاران اولین ارائه دهندگان خدمت در بیمارستان و مراکز مراقبتی برای افراد سالمند می باشند (۱۳). و نوع نگرش آنها در برخورد با سالمندان در کیفیت ارائه خدمات و اثر بخش بودن این خدمات موثر خواهد بود (۷). پرستاران یکی از ارائه دهندگان اصلی مراقبتهای بهداشتی در جامعه سالمندی می باشند که می توانند در مدیریت بهینه دریافت خدمات بهداشتی در گروه سالمندان نقش داشته باشند (۱۴). با توجه به اینکه میزان مراجعه افراد سالمند به بخش اورژانس در حال افزایش می باشد پرستاران شاغل در این بخش ها به عنوان نیروهای بهداشتی در خط اول درمان باید دارای دانش و نگرش مناسب نسبت به گروه سالمندان باشند (۱۵).

نگرش عبارت است از ترکیبی از باورها و هیجانهایی که شخص را پیشاپیش آماده می کند تا به دیگران، اشیا و گروه های مختلف به شیوه مثبت یا منفی نگاه کند (۱۶). مطالعات متعدد نشان دهنده ارتباط بین نگرش و کیفیت ارائه خدمات بهداشتی و درمانی می باشد (۲، ۱۷-۱۹). هرچقدر پرستاران احساسات و نگرش مثبت تری نسبت به مراقبت از بیمار سالمند داشته باشند زندگی رضایت بخش تری را برای آنها به وجود خواهند آورد، و در صورتی که نگرش پرستاران نسبت به ارائه مراقبت از بیمار سالمند منفی باشد بر کیفیت و نوع مراقبت در این بیماران تاثیر خواهد گذاشت (۲۰). یکی از موانع اصلی در زمینه ارائه خدمات با کیفیت به سالمندان داشتن نگرش منفی و کلیشه ای به آنها می باشد (۱۹). نتایج مطالعات متعدد نشان می دهد که علت نگرش منفی نسبت به سالمندان، دانش ناکافی، تعصبات خاص و بی میلی افراد جهت ارائه مراقبت به سالمندان می باشد (۲۱).

مطالعات بسیار کمی درباره نگرش به سالمندی در حیطه کاری اورژانس و پرستاران اورژانس در ایران و دنیا انجام شده است، بنابراین انجام پژوهش هایی از این دست ضروری

منفی نسبت به سالمندان داشتند. از بین ۱۶۴ شرکت کننده در مطالعه، ۶۷/۷ درصد زن با میانگین سنی $31/71 \pm 6/47$ سال که حداکثر سن شرکت کنندگان ۴۵ سال و حداقل ۲۲ سال بودند. اکثر شرکت کنندگان در مطالعه ۸۳ نفر (۵۰/۶ درصد) مجرد بودند. تعداد ۸۴ نفر (۵۱/۲ درصد) از سرای سالمندان بازدید کرده بودند و از ۱۶۴ شرکت کننده در مطالعه تعداد ۱۲۰ نفر (۷۳/۲ درصد) فرد سالمند در منزل نداشتند. اکثر سن شرکت کنندگان ۹۰ نفر (۵۴/۹ درصد) در محدوده ۳۰ < سال بود. سطح تحصیلات اکثر شرکت کنندگان ۱۵۴ نفر (۹۳/۹ درصد) لیسانس بود. تعداد ۱۲۰ نفر (۷۳/۲ درصد) از پرستاران شرکت کننده در مطالعه هیچ دوره آموزشی مرتبط با سالمندی را نگذرانده بودند. بیشتر پرسنل ۵۰ نفر (۳۰/۵ درصد) سابقه کاری زیر ۵ سال داشتند. اکثر پرستاران شرکت کننده در پژوهش ۱۱۵ نفر (۷۰/۱ درصد) به صورت شیفت در گردش در بخش اورژانس حضور داشتند. (جدول ۱).

نام و توسط محقق به پرستاران ارائه و پس از توضیح در مورد اهداف مطالعه و اخذ رضایت آنان در اختیار پرستاران بخش های اورژانس قرار داده شد. در این مطالعه افراد مجاز بودند در هر مرحله که بخواهند از مطالعه خارج شوند. کلیه اطلاعات مربوط به شرکت کنندگان محرمانه بوده و برای ثبت آن از کد به جای نام و نام خانوادگی استفاده شد. از آمار توصیفی به منظور توصیف نمونه های مورد پژوهش و از آزمون های تی تست و آنالیز واریانس برای بررسی اختلاف میانگین نگرش به سالمندان در بین زیر گروه ها استفاده شد.

یافته ها

تعداد ۱۶۴ پرسشنامه تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد ۱۳۸ نفر (۸۴/۱۵ درصد) از پرستاران نگرش مثبت، ۲ نفر (۱/۲۱ درصد) نگرش خنثی و ۲۴ نفر (۱۴/۶۴ درصد) نگرش

جدول ۱: اطلاعات دموگرافیک پرستاران شرکت کننده در مطالعه

متغیر	زیرگروه	تعداد	درصد	زیرگروه	تعداد	درصد	
جنسیت	مرد	۵۳	۳۲/۳	تاهل	مجرد	۸۳	۵۰/۶
	زن	۱۱۱	۶۷/۷		متاهل	۸۱	۴۹/۴
بازدید از سرای سالمندان	بلی	۸۰	۴۸/۸	داشتن سالمند در منزل	بلی	۴۴	۲۶/۸
	خیر	۸۴	۵۱/۲		خیر	۱۲۰	۷۳/۲
	≤ 30	۹۰	۵۴/۹		فوق دیپلم	۴	۲/۴
سن	۳۱-۴۰	۵۴	۳۲/۹	تحصیلات	لیسانس	۱۵۴	۹۳/۹
	≥ 41	۲۰	۱۲/۲		فوق لیسانس و بالاتر	۶	۳/۷
سابقه کاری	زیر ۵ سال	۵۰	۳۰/۵	شیفت کاری	صبح کار	۲۳	۱۴
	۵-۱۰ سال	۳۹	۲۳/۸		عصر کار	۸	۴/۹
	۱۱-۱۵ سال	۴۴	۲۶/۸		شب کار	۱۱	۷/۱
	۱۶-۲۰ سال	۳۱	۱۸/۹		در گردش	۱۱۵	۷۰/۱
گذراندن دوره آموزشی مرتبط با سالمندی	بلی	۴۴	۲۶/۸		خیر	۱۲۰	۷۳/۲

(جدول ۲).

یافته ها نشان داد که حداقل نمره نگرش پرستاران ۸۶ و حداکثر ۱۵۳ با میانگین و انحراف معیار $119/11 \pm 14/80$ بود

حسین اسدی و همکاران

جدول ۲: میانگین و انحراف معیار نمره نگرش پرستاران شاغل در بخش های اورژانس مراکز آموزشی و درمانی شهر اردبیل نسبت به سالمندان در سال ۱۳۹۸

انحراف معیار	میانگین	سوالات	انحراف معیار	میانگین	سوالات
۱/۶۴	۲/۹۸	صحبت سالمندان از خاطرات خود جذاب و جالب است	۱/۰۷	۲/۷۱	سالمندان باید در اقامتگاههای خاص سالمندان زندگی کنند.
۱/۷۱	۳/۴۳	سالمندان در امور دیگران کنجکاو می کنند	۱/۰۰	۳/۲۰	سالمندان باید با جوانان با هم زندگی کنند
۱/۴۳	۳/۶۳	سالمندان سرشان به کار خودشان است	۱/۳۵	۳/۱۲	سالمندان متفاوت از گروه های سنی دیگر هستند
۱/۵۰	۳/۴۹	سالمندان اشتباهات ازار دهنده دارند	۲/۰۰	۴/۲۲	سالمندان مشابه دیگران هستند
۱/۶۶	۳/۶۴	سالمندان اشتباهاتی مشابه افراد جوان می کنند	۱/۶۲	۳/۶۳	سالمندان قادر به تغییر خود نیستند
۱/۷۶	۴/۲۰	سالمندان بر روی همسایه های خود تاثیر منفی دارند	۱/۲۶	۳/۸۵	سالمندان خود را با شرایط جدید وفق می دهند
۱/۴۳	۳/۷۹	همسایه های سالمندان از همشینی با آنها لذت می برند	۱/۴۴	۲/۹۳	سالمندان زمانی که بازنشسته می شوند دست از کار می کشند
۱/۹۶	۴/۰۳	همه سالمندان شبیه به هم هستند	۱/۳۳	۳/۳۱	سالمندان ترجیح می دهند تا زمانی که می توانند کار کنند
۱/۶۸	۳/۸۷	سالمندان متفاوت از یکدیگرند	۱/۲۲	۲/۷۳	سالمندان معمولاً در خانه های کهنه و قدیمی زندگی میکنند
۱/۳۸	۳/۵۸	سالمندان افراد نامرتبی هستند	۱/۲۴	۲/۵۷	سالمندان در خانه های جذاب و تمیز زندگی میکنند
۱/۹۳	۳/۴۰	سالمندان مرتب و تمیز هستند	۱/۵۶	۳/۷۴	خرد و حکمت با افزایش سن زیاد نمی شود
۱/۷۱	۴/۱۱	سالمندان بی حوصله، بدخلق و ناخوشایند هستند	۱/۳۸	۳/۲۹	خرد و حکمت با زیاد شدن سن افزایش می یابد
۱/۵۳	۴/۰۰	سالمندان افرادی شاد و خوش اخلاق هستند	۱/۴۵	۳/۴۰	سالمندان در جامعه تاثیر گذار و با نفوذ هستند
۱/۸۳	۳/۲۲	سالمندان نسبت به جوانان منتقد هستند	۱/۳۲	۲/۷۳	سالمندان در جامعه باید قدرت نفوذ بیشتری داشته باشند
۱/۸۵	۳/۲۸	سالمندان به ندرت از جوانان انتقاد می کنند	۱/۷۲	۳/۹۴	سالمندان به آسانی دیگران را آزرده خاطر می کنند
۱/۹۵	۴/۲۰	سالمندان نیاز شدید به عشق و محبت دارند	۱/۴۱	۳/۲۱	سالمندان در جمع آرامش بخش هستند
۱/۸۷	۳/۷۹	نیاز سالمندان به عشق و محبت مشابه دیگران است	۱/۶۸	۳/۷۶	سالمندان با خاطرات خود دیگران را خسته می کنند
انحراف معیار: ۱۴/۸۰		میانگین کل: ۱۱۹/۱۱	حداکثر نمره: ۱۵۳	حداقل نمره: ۸۶	کل نگرش

که دوره آموزشی مرتبط با سالمندی را نگذرانده اند (۱۴/۷۱ ± ۱۲۰/۲۳)، افرادی که از سرای سالمندان بازدید داشته اند (۱۵/۰۸ ± ۱۲۰/۵۶) بود. میانگین نگرش در بین گروه های سنی، وضعیت تاهل، سن، تحصیلات، سابقه کار، داشتن سالمند اختلاف معنی داری نشان نداد (جدول ۳).

نتایج نشان داد که میانگین و انحراف معیار نمره نگرش به سالمندی در مردان بیشتر از زنان بود و ارتباط معنی داری بین جنسیت و نمره نگرش پرستاران به سالمندی وجود داشت. مقایسه میانگین نگرش نشان دهنده بالا بودن نمره نگرش در مردان (۱۰/۷۹ ± ۱۲۹/۰۹)، مجردها (۱۵/۷۶ ± ۱۱۹/۸۴)، افرادی که در منزل سالمند دارند (۱۵/۸۳ ± ۱۲۳/۲۰)، افرادی

جدول ۳: میانگین و انحراف معیار نمره نگرش به سالمندی بر حسب متغیرهای دموگرافیک

متغیر	زیر گروه	میانگین و انحراف معیار	p	CC	متغیر	زیر گروه	میانگین و انحراف معیار	p	CC
جنسیت	زن	۱۱۴/۳۵±۱۴/۱۰	۰/۰۰	-۰/۴۶۷ ^{***}	تاھل	مجرد	۱۱۹/۸۴±۱۵/۷۶	۰/۵۲	-۰/۰۵۰
	مرد	۱۲۹/۰۹±۱۰/۷۹				متاھل	۱۱۸/۳۷±۱۳/۸۲		
بازدید از سرای سالمندان	بلی	۱۲۰/۵۶±۱۵/۰۸	-۰/۲۲	-۰/۰۹۶	داشتن سالمند در منزل	بلی	۱۲۳/۲۰±۱۵/۸۳	۰/۰۷	-۰/۱۴۲
	خیر	۱۱۷/۷۳±۱۴/۴۹				خیر	۱۱۸/۰۴±۱۴/۴۰		
سن	≤۳۰	۱۱۸/۶۴±۱۵/۱۷	۰/۶۶	-۰/۰۲۸	تحصیلات	فوق دیپلم	۱۲۷/۷۵±۱۱/۶۴	۰/۳۶	-۰/۱۴۳
	۳۱-۴۰	۱۲۱/۵۵±۱۳/۴۵				لیسانس	۱۱۹/۲۲±۱۴/۷۵		
	≥۴۱	۱۱۴/۶۵±۱۶/۰۸	۰/۹۶	۰/۰۰۴	شیفت کاری	فوق لیسانس	۱۱۰/۶۶±۱۶/۰۵	۰/۸۸	۰/۰۶۳
	زیر ۵ سال	۱۱۸/۵۸±۱۴/۱۲				صبح کار	۱۱۶/۶۰±۱۵/۳۲		
سابقه کاری	۵-۱۰	۱۱۹/۳۵±۱۷/۱۰	۰/۱۱	-۰/۱۲۵		عصر کار	۱۱۷/۱۲±۱۳/۱۳	۰/۸۸	۰/۰۶۳
	۱۱-۱۵	۱۲۰/۲۵±۱۳/۶۶				شب کار	۱۲۱/۲۷±۱۵/۹۹		
آموزش مرتبط با سالمندی	۱۶-۲۰	۱۱۸/۰۶±۱۴/۹۶	۰/۱۱	-۰/۱۲۵		در گردش	۱۱۹/۴۱±۱۴/۷۳	۰/۸۸	۰/۰۶۳
	بلی	۱۱۶/۰۶±۱۴/۸۰							
	خیر	۱۲۰/۲۳±۱۴/۷۱							

P<۰/۰۱***

بحث

نتایج مطالعه نشان داد که نگرش بیشتر پرستاران شاغل در بخش های اورژانس بیمارستان های شهر اردبیل نسبت به سالمندی مثبت می باشد. نگرش مثبت به سالمندان بدون شک در نحوه ارتباطات با آنها و نحوه ارائه خدمات بالینی به سالمندان تاثیر به سزایی خواهد داشت. نتایج مطالعه حاضر نشان دهنده وجود نگرش مثبت در ۸۴/۱۵ درصد و ۱۴/۶۴ درصد نگرش منفی نسبت به سالمندان بود. نتایج با مطالعه رضایی و همکاران (۵)، ارتیشه دار و همکاران (۲۴) و دی آسی (۱۵) همسو بود اما متفاوت با نتایج مطالعه آسایش و همکاران (۲۵) و منصورارانی و همکاران (۱۹) بود. نتایج متفاوت در مطالعات می تواند ناشی از انجام پژوهش در محیط های کار مختلف، سبک زندگی افراد و دانش آنها نسبت به موضوع سالمندی باشد.

نتایج مطالعه نشان داد که از نظر متغیر جنسیت نیز مردان بیشتر از زنان دارای نگرش مثبت به سالمندان هستند که با مطالعه آسایش و همکاران (۱) و مطالعه منصوری ارانی و همکاران (۱۹) همسو و با یافته های مروتی شریف آباد و همکاران (۲۶)، مطالعه رضایی و همکاران (۵) و اوکاموتو

و همکاران (۷) مغایر بود. همچنین بر اساس یافته های پژوهش افراد مجرد نگرش مثبت تری به سالمندی در مقایسه با افراد متاهل داشتند هرچند آزمون های آماری اختلاف معنی داری را نشان ندادند. نتایج با مطالعه ارتیشه دار و همکاران (۲۴) و مطالعه آسایش و همکاران (۲۵) همسو و با مطالعه رضایی و همکاران (۵) مغایر بود. نتایج مطالعه نشان داد رنج سنی ۳۱-۴۰ سال نگرش مثبت تری نسبت به سالمندان داشتند. تفاوت در نتایج نمرات نگرش به سالمندی در مطالعات متعدد می تواند ناشی از تفاوت های فرهنگی، محیط کاری و تیپ شخصیتی افراد شرکت کننده در مطالعه باشد.

هر چند بین سطح تحصیلات و نوع نگرش پرستاران نسبت به سالمندان در مطالعه حاضر ارتباط معنی داری یافت نشد ولی نتایج پژوهش نشان داد که نگرش در بین افرادی که با مدرک کاردان در بخش های اورژانس کار می کنند نسبت به سایر افراد مثبت تر می باشد. نتایج با مطالعه قلی زاده و همکاران (۱۸) وهی سان و همکاران (۱۳) همسو و با مطالعه رضایی و همکاران (۵) مغایر بود. بین سنوات خدمتی پرسنل شاغل در بخش های اورژانس با نگرش نسبت به

حجم کاری پرستاران شاغل در بخش اورژانس، نداشتن زمان کافی جهت پر کردن پرسشنامه و شرایط استرس زا از محدودیت های پژوهش بود که با انتخاب زمان مناسب این محدودیت به طور نسبی کنترل شد.

نتیجه گیری

نگرش پرستاران نسبت به سالمندان بر نحوه مراقبت آنها و ارائه خدمات بهداشتی مخصوصا در شرایط اورژانس بسیار تاثیر گذار می باشد. به نظر می رسد برنامه ریزی صحیح در زمینه آموزش و تغییر نگرش جهت تقویت مثبت در پرستاران به جهت ارتقا کیفی مراقبت های بهداشتی امری ضروری باشد. با توجه به اینکه نگرش پرستاران از عوامل مختلفی تاثیر می پذیرد پیشنهاد می شود جهت برنامه ریزی در راستای ارتقای دانش و نگرش پرستاران، در مطالعات آتی عوامل تاثیر گذار بر متغیر نگرش به صورت مبسوط مورد بررسی قرار گیرد.

سیاسگزاری

این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی مصوب کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل با کد سند ۲۶۰۶ و شماره مجوز کد اخلاق IR.ARUMS.REC.1398.541 بود. در ضمن کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تامین کننده منابع مالی طرح تحقیقاتی بوده است. از تمام پرستارانی که نهایت همکاری را در جهت پر کردن پرسشنامه داشتند صمیمانه تشکر می گردد.

References

1. Qorbani M, Soleimani A, Rahmani Anarki H, Ghanbari Afra L, Asayesh H. The Survey Of Health Attitude Toward Elders Among Care Provider's. Iranian Journal Of Diabetes And Metabolism. 2017;16(4):201-8.
2. Mortazavi H, Moayyed L, Golmakani E, Ghanei Zare F, Usefi MR, Hasan Zadeh E, Et Al. Nurses' Attitudes Towards Older People And Aging. Journal Of North Khorasan University Of Medical Sciences. 2014;5(5):1063-8. <https://doi.org/10.29252/jnkums.5.5.S5.1063>
3. Darabi S, Torabi F. Analysis And Comparison Of Aging Population In Europe And Asia During 1950 To 2015. Salmand. 2017;12(1):28-41. <https://doi.org/10.21859/sija-120128>

سالمندی ارتباط معنی داری دیده نشد. هرچند پرستاران با سابقه خدمتی بین ۱۵-۱۱ سال نگرش مثبت تری نسبت به سایر گروهها داشتند. نتایج مطالعه قلی زاده و همکاران و هی سان و همکاران (۱۳) نیز نشان دهنده عدم وجود رابطه معنی دار بین سنوات خدمتی و نوع نگرش به سالمندان بود (۱۸). نتایج مطالعه حاضر عدم ارتباط معنی داری را بین افرادی که دوره آموزشی مرتبط با سالمندی گذرانده بودند با نمره نگرش به سالمندی نشان داد به طوری که نمره نگرش افرادی که دوره آموزشی نگذرانده اند بیشتر از افرادی بود که دوره آموزشی را گذرانده اند. نتایج این مطالعه با پژوهش حاج باقری و همکاران (۹) همسو بود. نتایج مطالعه حاج باقری و همکاران نشان داد که بعد از برگزاری یک کلاس آموزشی ۱۰ روزه تفاوت معنی داری بین نمره نگرش شرکت کنندگان در مطالعه ایجاد نشد.

نتایج نشان داد که نمره نگرش در بین پرستارانی که از سرای سالمندان بازدید داشته اند نسبت به سایر پرستاران بیشتر می باشد ولی رابطه معنی داری بین بازدید از سرای سالمندان و نمره نگرش پرستاران مشاهده نشد. این یافته با نتایج مطالعه حاج باقری و همکاران (۹) مغایر بود. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که نمره نگرش نسبت به سالمندان در بین افرادی که در منزل سالمند دارند نسبت به سایر پرستاران بیشتر بود ولی رابطه معنی داری پیدا نشد. این نتیجه مغایر با نتایج مطالعه حاج باقری و همکاران (۹) و همسو با نتایج مطالعه آسایش و همکاران (۱) و اوکاموتو و همکاران (۷) بود. در مطالعه حاضر بین شیفت کاری پرستاران و نمره نگرش به سالمندان ارتباط معنی داری یافت نشد.

4. Hosseini Seresht A, Kermani A., Hosseini F.. Assesment Of Nursing Students And Clinial Nurses' Attitude Toward Elderly Care. Ijn. 2006;19(45):57-67.
5. Sharafi H, Khonji A, Rooshenas Z, Rezaei F. The Attitude Of Nurses Working In Educational Hospitals Of Bandar Abbas University Of Medical Sciences Toward The Elderly -2017. 2017;5(1):34-41.
6. Sharafi H, Khonji A, Rooshenas Z, Rezaei F. The Attitude Of Nurses Working In Educational Hospitals Of Bandar Abbas University Of Medical Sciences Toward The Elderly -2017. 2017;5(1):34-41.
7. Nahoko Okamoto CGTO. Aging And Care: Attitudes Of Undergraduate Students Towards

- Elderly People. *Ageing Science & Mental Health Studies*. 2019;3(4):1-4.
8. Kazemi N, Sajjadi H, Bahrami G. Quality Of Life In Iranian Elderly. *Salmand*. 2019;518-33. <https://doi.org/10.32598/SIJA.13.Special-Issue.518>
 9. Mohamad Ghasaby M A, Masaudi Alavi N. The Effect Of Caring Of The Elderly On Nursing Students' Attitude Toward The Elderliness. *Urmia Nurs Midwifery Fac*. 2014;12(1): 1-10
 10. Abolhasani F, Bastani F. Successful Ageing In The Dimensions Of Life Satisfaction And Perception Of Ageing In The Iranian Elderly Adults Referring To The Health Center In The West Of Tehran, Iran. *Iran Journal Of Nursing*. 2019;31(116):61-74. <https://doi.org/10.29252/ijn.31.116.61>
 11. Khodamoradi A, Daryabeigi Khotbesara R, Ahmadi B. The Trend Of Population Aging And Planning Of Health Services For The Elderly: A Review Study. *Journal Of Torbat Heydariyeh University Of Medical Sciences*. 2018;6(3):81-95.
 12. Mohammadi E, Allahyari T, Darvishpoor Kakhaki A, Saraei H. Concept Of Active Aging In Diabetics: A Qualitative Article. *Hayat*. 2019;25(3):325-41.
 13. Zhang H, Sun H. Knowledge, Attitude And Self-Efficacy Of Elderly Caregivers In Chinese Nursing Homes: A Cross-Sectional Study In Liaoning Province. *Bmj Open*. 2019;9(11):1-9. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2019-029869> PMID:31722938 PMCID:PMC6858227
 14. King Bj, Roberts Tj, Bowers Bj. Nursing Student Attitudes Toward And Preferences For Working With Older Adults. *Gerontol Geriatr Educ*. 2013; 34 (3):272-91. <https://doi.org/10.1080/02701960.2012.718012> PMID:23383875 PMCID:PMC3659195
 15. Deasey D, Kable A, Jeong S. Emergency Nurses Attitudes Towards older People In The Emergency Department: A Cross-Sectional Study. *Contemp Nurse*. 2016;52(2-3):369-80. <https://doi.org/10.1080/10376178.2016.1224122> PMID:27579627
 16. Banimahdi R, Akbarfahimi N, Sahaf R, Rezasoltan P. The Attitudes Of Occupational Therapy Students And Alumni Toward Elderly. *Salmand*. 2017. 14 (1):64-73 <https://doi.org/10.32598/sija.13.10.390>
 17. Ghimire S, Shrestha N, Callahan Ke, Nath D, Baral Bk, Lekhak N, Et Al. Undergraduate Nursing Students' Knowledge Of Aging, Attitudes Toward And Perceptions Of Working With Older Adults In Kathmandu Nepal. *Int J Nurs Sci*. 2019;6(2):204-10. <https://doi.org/10.1016/j.ijnss.2019.03.003> PMID:31406893 PMCID:PMC6608660
 18. Gholizadeh A, Jafar Jalal E, Haghani H. Attitude Of Nurses Toward The Care Of Elderly Patients With Delirium And The Influential Factors In The Teaching Hospitals Affiliated To Iran University Of Medical Sciences (2017). *Iran Journal Of Nursing*. 2018;31(114):49-64. <https://doi.org/10.29252/ijn.31.114.49>
 19. Mansouri Arani M, Aazami S, Azami M, Borji M. Assessing Attitudes Toward Elderly Among Nurses Working In The City Of Ilam. *Int J Nurs Sci*. 2017; 4 (3):311-3. <https://doi.org/10.1016/j.ijnss.2017.06.009> PMID:31406758 PMCID:PMC6626171
 20. Musavi M, Jahanpour F, Faghih M. Nurses' Attitudes Towards Supportive Needs Of Hospitalized elderly At Educational Hospitals Of Bushehr In 1392. *Geriatric Nursing*. 2015;1(2):79-93.
 21. Mamcarz I, Torres K, Mamcarz P, Jurek K, Torres A, Szast K. The Role Of Emotional Intelligence In Attitudes Towards Elderly Patients - Comparative Study Of Medical Students From Rural And Urban Areas. *Annals Of Agricultural And Environmental Medicine*. 2019.1(1):1-5 <https://doi.org/10.26444/aaem/110770> PMID:32208592
 22. Rejeh N, Heravi-Karimooi M, Montazeri A, Foroughan M, Vaismoradi M. Psychometric Properties Of The Iranian Version Of The Kogan's Attitudes Toward Older People Scale. *Jpn J Nurs Sci*. 2012; 9 (2):216-22. <https://doi.org/10.1111/j.1742-7924.2012.00204.x> PMID:23181890
 23. Sanagoo A, Chehrehgosha M, Sona Gharanjic, Noroozi M, Pakravanfar S, Asayesh H, Jouybari Leila et al. People Attitude Toward Elderly In Golestan Province , 2009. 2011;8 (2):24-9.
 24. Artishedar A MGM, Agajanjamaat M, Ghahremani Z. Attitudes Toward Elderly Among Nurses Working In Medical-Surgical Wards In Zanjan Hospitals, 2012. *Preventive Care In Nursing & Midwifery Journal (PCNM)*. 2015;4(2):81-90.

25. Asayesh H, Parvaresh Masoud M, Rahmani Anarki H, Ansari H , Mansourian M, Rezapour A et al. General Practitioner Attitude Toward Elders: Using Kogan's Attitudes Questionnaire. Iranian Journal Of Diabetes And Metabolism 2014;13(6):479-486.
26. Morowatisharifabad MA, Bahram AH, Bidaki R, Namayandeh SM. Comparison Of Knowledge And Attitude Of Health Care Providers Towards Aging Phenomenon In Yazd And Hamadan, Iran. Elderly Health Journal. 2019;5 (2):65-71 <https://doi.org/10.18502/ehj.v5i2.2151>
27. Farokhnezhad Afshar P, Ashkanirad P, Hosseini S. Critical care nurses views about obstacles and supportive behaviors of end-of-life care. Cardiovascular Nursing Journal. 2018;6(4):26-34.